

בוצת הצועדים הנבירה את הקצב. מרחוק, בצל עצי אקליפטוס, נראו כבר בבוורר סינייה של תחנת הנהיגה: שולחנות הבקרה בצד הכביש. מכוניות שקים ספורות בשדה והמון אנשים מתרוצצים בשטח.

«להפסיק את השירה!» פקד רביסמל יעקובה. «המחלקה חכתוף את נשקה, הכתוף שקו» מישוהו נתן את הקצב ושלושים רובים שהיו במצב מאוזן נחבטו אל הכתפיים. «עכשיו אפשר לשיר», אמר יעקובה. «אבל תשימו לב לעצמכם, עכשיו כל תנועה שלכם קובעת». הברכיים התרוממו יותר גבוה, האגרופים נקמצו והידיים הנעות התמתחו.

30 בחורים בכומתות שחורות צערו כבמיסקר צבאי. כאילו רק זה עתה התחילו לעלות על מיגרש המיסדרים, כאילו לא הספיקו כבר לגמוע במשך הבוקר 30 קילר מטר. השיר היה קצוב וברור, כאילו לא היו הגרונות ניתרים וצורדים מהמש שעות שירה:

קדימה חבריה קורץ המרחב,
טייר של גולני יוצא אלי קרב.
הוא עף ונישא על הגיפ הזוהר,
חזק נתחזק הנמר הבוזק.
טייר של גולני, הידדו הידדו

המפקד רץ להחמים את כרטיסי הבקרה. האנשים ירדו לצד הכביש והניחו את התר מילים על הארץ. לסגן יגאל כאבו זורגליים. משהו בנעל השמאלת לא היה בסדר כנראה. הנעל לחצה על קצות האצבעות. העור חדר לבשר וכל צעד הביא עמו כאב חדש בסוף הדרך. היל יגאל לצלוע במקצת. עכשיו, בשעת החניה, מיהר הסגן הבלונדי לחלוץ את הנעליים והגרביים ולסקור בהתענינות את כף הרגל.

היה טיב לשכב על הגב ולהרים את הרגליים, להחזיר את הרף לגוף. כמה חיכה לרגע זה. הוא הפנה לרגע את ראשו וסקר את אנשיו. הם ישבו במעגל לא כל כך עגול. ישבו ושרו. מישוהו הביא את האקורד דיון, אהר הביא חצוצרת תזמורת. לאיש לא היה איכפת על הרגליים או הנעליים. מחיאות כפיים קצבות ליוו את נגינת התר מורת בת שני הכלים. האנשים שרו בהתלהבות של מסיבת חנוכה.

סגן יגאל סקר עוד פעם את קצות בהר ניותו, נעל את נעליו הכבדות והצטרף להבורת השרים.

★ ★ ★

לא רוצה בנים

כ שממשיכים ללכת ובטוחים שהי שופטים הדוהרים בגיפיים על הכביש שומעים שהם שרים אך אינם יכולים לדעת מה בדיוק הם שרים, אפשר לשיר שירים של החברה. יעקובה נותן את הקצב. כולם שותקים ורק אל שש מקיבוץ עין התורש שר את בתי השיר:

היה היתה בכפר מולדת
נערה מאד נחמדת
היא עבדה בגן הירק
לא רצתה בנים.

מגיע תירם של כל אנשי המחלקה לענות במילים שהן ספק דקלום ספק שירה: «לא, לא, לא רוצה, לא רוצה בנים».

היא ראתה איך פר בעדה,
ואמרה זה לא בסדר
ומאז נדרה הנדר
לא רוצה בנים!

אלישע מוזיק, התרמיל מכה על הגב. הרצור עות לא נמתחו כראוי. מאן הוא צריך לדעת איך מכינים את החגור? בחמשת ה' חדשים שהוא נמצא בצבא לא היו לו הר דמוניות ללמד מנסיון במסעות. הוא לא הספיק אפילו להשתתף בקרבות סיני. הוא היה אז טירון ירוק.

היו לאלישע אמנם טיולים אחרים, טיולים בתנועה. דעתו על הצעידה? «המסעות בצבא זה אפס לעומת מה שעשינו בתנועה. מה זה ללכת 40 קילומטר ביום? כלום. כל מי שיש לו כושר בינוני עושה את זה כמו כלום. בעצם, אם זה ימשך ככה שלא ישימו לב למהירות הצעידה ולא יקפידו על ההליכה ורק ישימו לב לסדר ולהופעה הח צונית, זה עלול לשעמם. זה יתר עניין של בילוי מאשר של מאמץ. הדבר הטוב בזה שזה מעלה את רוח הצחת».

תוך כדי דיבור מאבד אלישע את קצב היחידה, רגלו נתקלת ברגל הצועד לפניו. הוא מבקש סליחה ומחליף את הרגל.

אז החברה מהנחץ?
לא שבעו ממנה נחת
ויחליטו במקלחת
מה הענינים?

גד דיקה, 19, מסתכל אחורנית. בסדר, הוא סולח לאלישע על הבעיטה הקטנה. גדי

יבולת עיד פול מיל

לא קשה לצעוד על הכביש. אבל השמש לוחטת והגרונן ניחר. האספלט רותח ומסמר דוקר בנעל השמאלית. רצועת התרמיל הולכת ומתרפה, זיעה צורבת בבית השחי. הדרך נמשכת. החגורה לוחצת ויבלת מופיעה באצבע. אך הפנים שמחות ושרות. זאת השמחה שבמאמץ הקבוצי, הסיפוק של הכנעת המרחק, השכרון בנצחון על היבלת, זאת שמחת צעדת ארבעת הימים.

אלפי נעליים מסומרות צועדות על הכביש שורות של חאקי ותרמילי גב וזיעה. הכל מושך קדימה, קדימה! לא קשה לצעוד על הכביש. יותר קשה לשבת בגיפ הפורץ דרך בשדה המוקשים במבואות רפיח. יותר קשה לעמוד בפתח מטוס ולהחליט לקפוץ. יותר קשה לקום כל בוקר בטרם שחר לחזוב את הפוות ביגור, או לשמור כל ה- לילה במגדל השמירה של משק הספר.